

PART 16

**DELAYED JUSTICE: “WHEN THEY
SEE US” TV SERIES REVIEW**

GECİKEN ADALET: “WHEN THEY
SEE US” DİZİ İNCELEMESİ

ENİS EYYÜP MİNGSAR

PART 16

ABSTRACT | ÖZET

The mini-series **"When They See Us"**, which premiered in 2019 on Netflix, focuses on the tragic story of five African-American youngsters who were falsely accused and unjustly imprisoned for years, despite not being involved in the rape case that occurred in Central Park in 1989.

2019 yılında izleyicilerle buluşan **"When They See Us"** isimli Netflix yapımı mini dizi, 1989 senesinde Central Park'ta gerçekleşen bir tecavüz olayı akabinde eyleme hiçbir şekilde karışmadıkları halde suçlanan ve yıllarca haksız yere hapis yatan beş siyahi gencin trajik öyküsüne odaklanmaktadır.

KEYWORDS | ANAHTAR KELİMELER

Central Park Jogger, Central Park Five, Central Park Jogger Case, Racism, Police Violence.

Central Park Koşucusu, Central Park Beşlisi, Central Park Koşucusu Davası, Irkçılık, Polis Şiddeti.

I. INTRODUCTION

On the night of April 19, 1989, Trisha Meili, known as the **"Central Park Jogger"**, went out for a run in Central Park and was brutally assaulted by an unidentified assailant. Subsequently, five African-American teenagers, known as the **"Central Park Five"**, who were passing by the crime scene that night, were arrested by the police as suspects in the rape case. Thus began the infamous **"Central Park Jogger Case"**, which would not only stain the history of the United States but also be remembered as a dark spot in the history of humanity. The interrogations of the Central Park Five took place under the shadow of racism and police violence, conducted without the presence of their families. The Central Park Jogger Case, which received significant media attention, resulted in the biased trial and sentencing of these young men due to the pressures of society and media, and they were imprisoned for years even though they did not commit any crime. After many long years, with the confession of the actual culprit of the Central Park Jogger Case, these five young men, who had unjustly endured years of imprisonment, finally regained their freedom. However, the Central Park Five, who had been imprisoned at a young age, lost their childhood and struggle for years to

I. GİRİŞ

19 Nisan 1989'da Central Park'ta koşuya çıkan Trisha Meili (**"Central Park Koşucusu"**) isimli bir kadının aynı gece kimliği belirsiz biri tarafından tecavüze uğramasının ardından, o gece olay yerinden geçmekte olan beş siyahi genç (**"Central Park Beşlisi"**), gerçekleşen tecavüz olayının şüpheli olarak polis tarafından gözaltına alınır ve böylece sadece Amerika Birleşik Devletleri değil, insanlık tarihinde bir kara leke olarak anılacak meşhur **"Central Park Koşucusu Davası"** süreci başlar. Central Park Beşlisi'nin ırkçılık ve polis şiddeti altında geçen sorgulamaları, gençlerin aileleri yanında olmaksızın gerçekleştirilir. Medyada da büyük yankı bulan Central Park Koşucusu Davası'nda gençler mahkemenin toplum ve medya baskıları yüzünden önyargılı yargılaması neticesinde hapis cezasına çarptırılırlar ve hiçbir suçları olmadığı halde yıllarca hapis yatarlar. Uzun yıllar sonra Central Park Koşucusu Davası'nın asil suçlusunun itirafçı olmasıyla birlikte, yıllarca hapis yatan bu beş genç nihayetinde özgürlüklerine kavuşurlar. Ancak, çocuk yaşta hapse giren Central Park Beşlisi hapisten çıktıklarında çocukluklarını yitirirler ve başlarına gelen talihsiz olayların yarattığı travmayı yıllarca üzerlerinden atmazlar.

overcome the trauma inflicted by the unfortunate events that had befallen them.

The mini-series **"When They See Us"**, which premiered in 2019 on Netflix, focuses on the tragic story of five African-American youngsters who were falsely accused and unjustly imprisoned for years, despite not being involved in the rape case that occurred in Central Park in 1989¹. The four-episode series, whose producers include Oprah Winfrey and Robert De Niro, centers on the tragic tale of five black teenagers who spent years in jail after being falsely convicted of rape in Central Park². If **"When They See Us"** had been made into a film, it would have been almost impossible to fit such a long and detailed story into a single movie due to its duration. Considering the current dominance of action and superhero films over dramas in the cinema industry, it is unlikely that the audience would flock to theaters for such a lengthy drama film. Therefore, we have realized that Ava DuVernay, the creator, screenwriter and director of the series, made the right decision to develop **"When They See Us"** as a series. In fact, the series has become not only one of the most beloved series of all time, and with an IMDb score of 8.9, and it has secured its place in the list of IMDb's Top 250 TV Shows³. Furthermore, it has won two Prime-

2019 yılında izleyicilerle buluşan **"When They See Us"** isimli Netflix yapımı mini dizi, 1989 senesinde Central Park'ta gerçekleşen bir tecavüz olayı akabinde eyleme hiçbir şekilde karışmadıkları halde suçlanan ve yıllarca haksız yere hapis yatan beş siyahi gencin trajik öyküsüne odaklanmaktadır¹. Yapımcıları arasında Oprah Winfrey ve Robert De Niro'nun da yer aldığı, Central Park'ta gerçekleşen tecavüz olayından dolayı haksızca suçlanarak yıllarca hapis yatmak zorunda kalan beş siyahi gencin trajik öyküsüne odaklanan dizi 4 bölümden oluşmaktadır². **When They See Us**, film olarak çekilmiş olsaydı bu kadar uzun ve detaylı bir öykünün bir filme sığdırılması süresi sebebiyle neredeyse imkânsız olurdu. Bu kadar uzun sürecek bir film için ise günümüzde aksiyon ve süper kahraman filmleri karşısında drama türündeki filmlerin sinema sektöründe geldiği konumu hesaba katarsak, izleyici kitlelerinin uzun süreli bir drama filmi için sinema salonlarını doldurma ihtimalinin pek de yüksek olmadığı kanaatindeyim. Dolayısıyla, dizinin yaratıcısı, senaristi ve aynı zamanda yönetmeni olan Ava DuVernay'nin **"When They See Us"**ı dizi olarak çekmekte ne kadar doğru bir karar verdiğini görmüş olmaktadır. Nitekim, dizi sadece Netflix'in değil, tüm zamanların en beğenilen dizilerinden olmuş ve 8.9 IMDb puanı ile adını IMDb'nin en iyi 250 dizisi listesine yazdırmıştır³. Üstelik Primetime Emmy ödüllerinde de **"Mini Dizi veya TV Filminde En İyi Erkek**

FOOTNOTE

¹ When They See Us, <https://www.netflix.com/tr/title/80200549> Access: 11.06.2023.

² Çiğdem Subaşı, "When They See Us: Central Park Beşlisi" <http://adba.tv/okunmali/when-they-see-us/> Access: 11.06.2023.

³ When They See Us, <https://www.imdb.com/title/tt7137906/> Access: 11.06.2023.

DİPNOT

¹ When They See Us, <https://www.netflix.com/tr/title/80200549> Erişim: 29.04.2023.

² Çiğdem Subaşı, "When They See Us: Central Park Beşlisi" <https://adba.tv/okunmali/when-they-see-us/> Erişim: 29.04.2023.

³ When They See Us, <https://www.imdb.com/title/tt7137906/> Erişim: 29.04.2023.

PART 16

time Emmy Awards, including "Outstanding Lead Actor in a Limited Series or TV Movie" and "Outstanding Casting for a Limited Series, TV Movie, or Special"⁴.

II. THE BEGINNING OF THE CENTRAL JOGGER CASE

In the opening scene of the series, on an ordinary day in Harlem on April 19, 1989, five African-American young men continue with their daily lives and set out towards Central Park for some fun. In Central Park, rowdy groups of people who disturb people by listening to loud music and talking to passersby are causing outbursts. Although these seem like ordinary incidents that occur at night in Central Park, everything changes when Trisha Meili, a public-school teacher, goes jogging on the night of 19 April 1989, and is attacked and raped by an unidentified assailant, causing her to pass out at the crime scene. Following the rape incident, the five young men who happen to pass by the crime scene become suspects and are arrested by the police. In the subsequent process, Prosecutor Linda Fairstein is assigned to find the perpetrator(s) of the violent crime committed against the victim, who would later be known as the "Central Park Jogger", and thus begins the Central Park Jogger Case, a process that will maintain its significance in the media for years to come⁵.

III. INTERROGATIONS

Despite the lack of evidence in the crime scene, prosecutor Linda Fairstein wants to suppress the case by arresting five black teenagers, Antron McCray, Yusef Salaam, Raymond Santana Jr. and Korey Wise, the eldest 16 and the youngest 14, who will later become known as the Central Park Five, for the rape of Trisha Meili. Thus, the paths of these five young men cross in the worst possible way, in a police interrogation. Prosecutor Linda wants to draw public attention to the incident by indicating that the victim was a woman who was left for dead after the brutal attack on the day of the incident. The interrogation of these five young men under unbearable physical and psychological police violence begins when Kevin, who was taken into custody when he was only 14 years old and unaware of everything, is

Başrol Oyuncusu" ve "Bir Mini Dizi, TV Filmi veya Özel Programda En İyi Oyuncu Kadrosu Seçimi Ödülü" olmak üzere 2 Emmy ödülünü de kazanmayı başarmıştır⁴.

II. CENTRAL PARK KOŞUCUSU DAVASI'NIN BAŞLANGICI

Dizinin açılış sahnesinde, 19 Nisan 1989'da Harlem'de sıradan bir günde, gündelik hayatına devam eden beş siyahi genç Central Park'a doğru eğlenmek için yola çıkarlar. Central Park'ta gürültülü şekilde müzik dinleyip yoldan geçen insanlara laf atarak insanları rahatsız eden kalabalık gruplar taşkınlıklar çıkartmaktadırlar. Bunlar başta Central Park'ta gece vakti yaşanan sıradan olaylar gibi gözükse de her şey, gece vakti devlet okulunda öğretmen olan Trisha Meili ismindeki bir kadının 19 Nisan 1989 gecesi koşuya çıkıp kimliği belirlenemeyen bir şahıs tarafından saldırıya ve tecavüze uğrayıp kafasına aldığı darbelerden ötürü olay yerinde bayılması ile başlar. Vuku bulan tecavüz hadisesi akabinde suç mahallinden geçen beş genç, gerçekleşen tecavüz olayının şüphelileri olarak polis tarafından gözaltına alınır. İlerleyen süreçte Central Park Koşucusu ("Central Park Jogger") olarak adlandırılacak olan mağdure Trisha Meili'ye karşı işlenen şiddet dolu suçun failini/ faillerini bulmak için Savcı Linda Fairstein göreve atanır ve basında yıllar boyunca önemini koruyacak olan Central Park Koşucusu Davası ("Central Park Jogger Case") süreci başlar⁵.

III. SORGULAMALAR

Savcı Linda Fairstein, suç bölgesinde pek delil bulunmamasına rağmen, daha sonra Central Park Beşlisi ("Central Park Five") olarak adlandırılacak olan en büyüğü 16, en küçüğü 14 yaşındaki Kevin Richardson, Antron McCray, Yusef Salaam, Raymond Santana Jr. ve Korey Wise isimli beş siyahi genci, Trisha Meili'ye tecavüz suçu isnat etmek suretiyle tutuklayarak olayı bastırmak ister ve böylece bu beş gencin yolu, olabilecek en kötü şekilde polis sorgusunda kesilir. Savcı Linda, olay günü acımasızca gerçekleştirilen saldırı akabinde mağdurun ölümüne terk edilen bir kadın olduğunu belirterek kamuoyunun dikkatini olayın üzerine çekmek ister. Bu beş gencin dayanılmaz fiziksel ve psikolojik polis şiddeti altında geçecek sorguları, henüz 14 yaşındayken her şeyden habersiz bir halde gözaltına alınmış olan Kevin'in masaya koy-

beaten on the table by the police. The interrogation of children in the early years of their teenage years under such threats disrupts the "investigation", which is only the first stage of the judgement. The children, who were interrogated without a lawyer or psychologist being present and without their families' knowledge, are interrogated for almost two days under increasing pressure from the police. The children spend their interrogations under physical and psychological violence, which now reaches the extent of torture. I firmly believe that these five young individuals, who have been charged with a crime, were treated unfairly at the initial round of the questioning just because of the color of their skin. Interrogations under hunger, thirst and violence have pierced the absolute scope of the right to protect the material and moral integrity of children subjected to the prohibition of torture and ill-treatment, and although each of them is still a child, they have been subjected to serious violations in terms of human rights⁶. In fact, Article 5 of the Universal Declaration of Human Rights proclaimed by the United Nations General Assembly on 10 December 1948 stipulates that "No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment"⁷. Yusef Salaam's mother, helpless in the desperate struggle against this unfair interrogation, protests to the authorities that they are to be ashamed of themselves for leaving her little boy in custody with police officers who believe that he is surely involved in a criminal incident.

During almost two days of cross-examination, the police force the children to make statements against each other, telling them that they must confess who committed the crime and that they can go home if they tell them who did it. Children, who are no longer able to resist the physical and psychological violence they are suffering, are forced to sign false statements. Through interrogations affected by violence and pressure, the police no longer aim to reach the truth, but only to produce a "guilty" person who has admitted to the guilt. As a result of all these pressures and psychological tortures, children are forced to confess in the absence of lawyers, psychologists or even their parents. As one can easily imagine, none of the children's statements are consistent with each other. The assistant prosecutor tells Prosecutor Linda that the children's statements are inconsistent, that the sperm and DNA samples

duğu eline polisin sert bir şekilde vurmasıyla birlikte başlamış olur. Gençliğinin baharındaki çocukların bu şekilde tehdit altında sorgulanmaları yargılamanın henüz ilk ayağını teşkil eden "soruşturma"yı sakatlar. Yanlarında avukat ve psikolog olmadan, ailelerinden habersiz bir şekilde sorguya alınan çocuklar, neredeyse iki gün boyunca polisin giderek artan baskısı altında sorgulanırlar. Çocuklar sorgulamalarını artık işkence boyutuna çıkan fiziksel ve psikolojik şiddet altında geçirirler. Henüz sorgulamanın ilk aşamasında, kendilerine suç isnat edilen bu beş gencin sırf ten renklerinden ötürü dezavantajlı konumda oldukları kanaatindeyim. Açlık, susuzluk ve şiddet altında geçen sorgulamalar, işkence ve kötü muamele yasağına maruz kalan çocukların maddi ve manevi bütünlüğünü koruma hakkının mutlak alanını delmiş olup her biri henüz birer çocuk olduğu halde, insan hakları anlamında büyük ihlallere maruz kalmışlardır⁶. Nitekim, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 10 Aralık 1948 tarihinde ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin 5. maddesi de "Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayriinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tabi tutulamaz." hükmünü haizdir⁷. Bu haksız sorgulama karşısında çaresizce çırpınan Yusef Salaam'ın annesi ise yetkililere, göz altına alınan küçük çocuğunu suç işlediğine kesin gözüyle bakan polislerle baş başa bıraktıkları için kendilerinden utanmaları gerektiğini haykırır.

Neredeyse iki gün sürecek çapraz sorgular sırasında polisler, çocuklara suçu işleyen itiraf etmeleri gerektiğini, kimin yaptığını söylemeleri halinde evlerine gidebileceklerini söyleyerek çocukların hepsini birbirleri aleyhinde beyanda bulunmaya zorlar. Gördükleri fiziksel ve psikolojik şiddet karşısında dayanma gücü kalmayan çocuklar, yalan ifadeleri imzalamak zorunda kalırlar. Şiddet ve baskının tesir ettiği sorgulamalar ile polisler artık gerçeğe ulaşmaya değil, yalnızca sorgulamalardan suçu kabul etmiş bir "suçlu" çıkartmayı amaçlarlar. Tüm bu baskı ve psikolojik işkence sonucunda çocuklar yanlarında avukat, psikolog veya aileleri bile olmadan itirafçı olmak zorunda kalırlar. Kolaylıkla tahmin edilebileceği gibi, çocukların hiçbir beyanı da birbirini tutmaz. Savcı yardımcısı, Savcı Linda'ya çocukların beyanlarının birbirlerini tutmadığını, Central Park Koşucusu'ndan alınan sperm ile DNA örneklerinin olayla örtüşmediğini ve sorgulamanın hatalı gittiğini söyler. Ancak, Savcı Linda gözünü karartmıştır. Savcı yardımcısının aktardıkları karşısında, yakalayamadıkları

FOOTNOTE

⁴ Awards & Nominations, <https://www.emmys.com/shows/when-they-see-us> Access: 11.06.2023.

⁵ When They See Us Dizisi Hakkında Bilinmesi Gerekenler, <https://www.neoldu.com/when-they-see-us-dizi-incelemesi-39232h.htm> Access: 11.06.2023.

⁶ Tuğba Bayraktar/ Ufuk Ramazan Çakmak, İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2022, p. 89.

⁷ United Nations General Assembly, Universal Declaration of Human Rights, Article 5.

DİPNOT

⁴ Awards & Nominations, <https://www.emmys.com/shows/when-they-see-us> Erişim: 29.04.2023.

⁵ When They See Us Dizisi Hakkında Bilinmesi Gerekenler, <https://www.neoldu.com/when-they-see-us-dizi-incelemesi-39232h.htm> Erişim: 29.04.2023.

⁶ Tuğba Bayraktar/ Ufuk Ramazan Çakmak, İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2022, s. 89.

⁷ Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, m.5.

PART 16

taken from the Central Park Jogger do not match the case and that the interrogation has been going wrong. However, Linda, the prosecutor, is determined. In response to the assistant prosecutor's statements, she states that there is a sixth person whom they could not catch and reveals how prejudiced she is in her investigation. The false statements signed by the children as a result of their invalidated will are also used against them in the trial process.

IV. TRIAL

A. Judicial Process

The unfair process that the boys went through during the interrogation continues in the court. The witnesses brought to the court states that they had not seen these five children at the scene of the crime and that these five children were not among the ones who were involved in the disturbance. During the Central Park Jogger Case, where strict rules of evidence must be applied, the application of the "in dubio pro reo" and "fair trial" principles, which are the basic principles of criminal procedure law, should be naturally expected to be applied⁸. Under the principle of equality of arms, both sides in the Central Park Jogger Case should have been given an equal opportunity both to challenge the evidence presented by the other side and to present their own evidence, but the evidence was suppressed by Prosecutor Linda and her assistants⁹. Whereas the purpose of a prosecutor should be to reveal the truth and ensure that justice is served, the purpose of Prosecutor Linda is now to convict these five young people and bring the Central Park Jogger Case to an end as soon as possible. This time, the court, which is in charge of upholding justice, seeks revenge.

As the trial begins, the press pays great attention to this incident. Every day, news is made about the Central Park Five regarding this painful incident that occurred in Central Park and the proceedings of the trial. The incident had such a shocking detail that it surprised everyone, and it also received a lot of press attention. Donald Trump, who served as the President of the United States of America between 2017-2021, is one of the leading business figures of that period. Trump places full-page advertisements against the Central Park Five for \$85,000 in four major New York

altını bir kişinin olduğunu ifade ederek ne kadar önyargılı bir soruşturma yürüttüğünü gözler önüne serer. Çocukların sakatlanan iradeleri neticesinde imzaladıkları yalan beyanları, mahkeme sürecinde de çocuklar aleyhinde kullanılır.

IV. YARGILAMA

A. Mahkeme Süreci

Çocukların sorgulamada geçirdikleri haksız süreç, mahkemede de devam eder. Mahkemeye getirilen tanıklar, bu beş genci suç mahallinde görmediklerini ve taşkınlık yapanlar arasında bu beş gencin bulunmadığını belirtir. Sıkı ispat kurallarının uygulanması gerektiği Central Park Koşucusu Davası sürecinde artık ceza muhakemesi hukukunun temel ilkelerinden olan "Şüpheden sanık yararlanır" ve "adil yargılanma" ilkelerinin devreye girmesi beklenmelidir⁸. Silahların eşitliği ilkesi uyarınca, Central Park Koşucusu Davası'nda her iki tarafın da eşit koşullar altında hem diğer tarafın sunmuş olduğu delillere karşı koyma hem de kendi delillerini ortaya koyma fırsatlarının temin edilmesi gerekirken, Savcı Linda ve yardımcıları tarafından deliller karartılır⁹. Bir savcının amacı hakikatleri ortaya çıkarmak ve adaletin tecelli etmesini sağlamak olmalıyken Savcı Linda'nın amacı artık bu beş genci mahkûm ettirmek ve Central Park Koşucusu Davası'nı bir an önce sonlandırmaktır. Adaleti sağlamak ile görevli olan yargı, artık intikam almaya soyunur.

Yargılama başlarken basın da bu olaya çok büyük bir ilgi gösterir. Central Park'ta meydana gelen bu acı hadise ve dava sürecinin gidişatı ile ilgili Central Park Beşlisi hakkında her gün haberler yapılır. Basının büyük ilgisini çeken olayda öyle bir detay da vardır ki herkesi şaşkına çevirir. 2017-2021 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri başkanlığı görevini üstlenmiş olan Donald Trump, o dönemin önde gelen iş insanlarından birisidir. Trump, ABD'nin en popüler gazetelerinden New York Daily News dahil dört büyük New York gazetesine 85.000 Dolar karşılığında Central Park Beşlisi aleyhinde tam sayfa ilanlar verir¹⁰. İlanlarda, Central Park Koşucusu Davası'nda yargılanan bu beş genç hakkında idam kararı verilmesi gerektiği ve polisle-

newspapers, including the New York Daily News, one of the most popular newspapers in the US¹⁰. In the advertisements, it is announced that a death sentence should be issued for these five young people who are on trial in the Central Park Jogger Case and the police are called to duty. For possible financial and public relations reasons, the press incites the incidents through the use of racial rhetoric. These exaggerated and untrue news accusing black children have a wide public reaction and the impact of the incident increases tremendously. During the trial of these five young people, numerous protests about the Central Park Jogger Case are organized during the discussions and in the community. Considering that the jury is also part of the society, it would not be wrong to state that the judicial authority is manipulated. The opportunities available to the prosecution and the defense were therefore not balanced; the balance was tipped against the accused, the Central Park Five, and for this reason, the principle of equality of arms between the subjects has been virtually ignored¹¹.

B. Finalization of the Decision

On the other hand, protests against the ongoing unlawful trial begin to be organized by various communities. Yusuf Salaam's mother expressed her reaction by stating that the young people on trial were being tortured just because they were black and grew up in poor areas, and that the poor minority population vented their anger against the rich in Central Park. In fact, Prosecutor Linda actually implies that it doesn't matter that the five youths weren't present, that the sperm samples and DNA tests taken from the youths don't match the samples taken from the victim, that the accused are accusing one another falsely, and that the witnesses claim they didn't see the accused youths because according to Prosecutor Linda these kids are already guilty by birth by saying that the details are irrelevant.

The "right to due process", which the judicial authority must observe as a requirement of human rights and the rights of suspects, defendants and victims, is thoroughly and irrevocably violated by the court hearing the Central Park Jogger case¹². As a result of biased and prejudiced judgements, the unfortunate five young people were sentenced to 13 to 16 years in prison, despite the fact that there was no DNA sample of these five

rin göreve çağrıldığı duyurulur. Belki de sırf para ve popülerite uğruna ırkçı söylemleri kullanan basın, halk nezdinde olayları iyice körükler. Siyahi çocukları suçlayan bu abartılı ve gerçek dışı haberler, toplum nezdinde büyük yankı uyandırır ve olayın yarattığı etki katlanarak artar. Bu beş gencin yargılandıkları mahkemede, tartışma ortamlarında ve topluluklar arasında Central Park Koşucusu Davası'na ilişkin sayısız gösteriler düzenlenir. Jürinin de toplumun bir parçası olduğunu göz önünde bulundurursak, yargı makamının manipüle edildiğini belirtmek yanlış olmayacaktır. Dolayısıyla, iddia ve savunma makamlarına sunulan olanaklar birbiryle dengeli olmamış; denge, sanık konumundaki Central Park Beşlisi aleyhine bozulmuştur ve bu sebeple süjeler arasındaki silahların eşitliği ilkesi adeta göz ardı edilmiştir¹¹.

B. Kararın Kesinleşmesi

Diğer yandan, hukuka aykırı biçimde sürmekte olan yargılamaya tepki niteliğinde gösteriler de çeşitli topluluklar tarafından düzenlenmeye başlar. Yusuf Salaam'ın annesi, yargılanan gençlerin sırf siyahi oldukları ve fakir bölgelerde yetiştikleri için işkence gördüklerini ve fakir durumdaki azınlık nüfusun zengin kesimlere olan öfkelerini Central Park'ta kustuğunu belirterek tepkisini dile getirir. Zaten Savcı Linda da, ayrıntıların öneminin bulunmadığını belirterek; bu beş gencin orada olmamasının, gençlerden alınan sperm örneklerinin mağdurdan alınan örneklerle eşleşmemesinin, gençlere ait DNA testlerinin mağdurdan alınan DNA testlerine uymamasının, sanıkların birbirlerini yanlış bir şekilde suçlamalarının ve tanıkların zan altındaki gençleri görmediklerini ifade etmelerinin hiçbir önemi olmadığını, bu çocukların doğuştan suçlu olduklarını söyler.

Yargı makamının, insan hakları ile şüpheli, sanık ve mağdurun haklarının bir gereği olarak gözetmesi gereken "adil yargılanma hakkı", Central Park Koşucusu Davası'na bakan mahkeme tarafından derinlemesine ve geri alınmayacak biçimde ihlal edilir¹². Taraflı ve peşin hükümlü yargılamalar neticesinde, Central Park Koşucusu Trisha Meili'nin vücudunda bu beş gence ait DNA örneği olmamasına ve

FOOTNOTE

⁸ For detailed information regarding the principle: Nur Centel/ Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18th Edition, İstanbul 2020, p. 833.

⁹ Ertuğrul Ünal, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Ankara 2021, p. 64.

¹⁰ Claretta Bellamy, "Exonerated Central Park Five Member Mocks Trump with Ad of his Own After Indictment", 5 Apr 2023, <https://www.nbcnews.com/news/nbcblk/exonerated-central-park-five-member-mocks-trump-ad-indictment-rcna78389> Access: 11.06.2023.

¹¹ Centel/ Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18th Edition, İstanbul 2020, p. 253.

¹² Centel/ Zafer, p. 180.

DİPNOT

⁸ İlke hakkında detaylı bilgi için bkz. Nur Centel/ Hamide Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2020, s. 833.

⁹ Ertuğrul Ünal, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Ankara 2021, s. 64.

¹⁰ Claretta Bellamy, "Exonerated Central Park Five Member Mocks Trump with Ad of his Own After Indictment", 5 Apr 2023, <https://www.nbcnews.com/news/nbcblk/exonerated-central-park-five-member-mocks-trump-ad-indictment-rcna78389> Erişim: 29.04.2023.

¹¹ Centel/ Zafer, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2020, s. 253.

¹² Centel/ Zafer, s. 180.

PART 16

young people in the body of Central Park Jogger Trisha Meili and all the evidence proved the innocence of these five young people.

C. Process After the Imprisonment

During the conditional release hearings that began after the completion of the first instance court proceedings, the Central Park Five opposed the conditional release offers and never gave up their struggle for justice at the risk of being imprisoned, by saying that they did not commit the crime themselves.

Those of these five young people who come out after completing their prison sentences had difficulty in finding a job, and the jobs they found were the ones that offer extremely difficult working conditions. Even though these five young people had served their time, society had considerably harsher consequences for them than the state had. It is important to remind that the background of all the incidents is the result of unfair judgement. The unfortunate events that befell the Central Park Five are a prime demonstration of the consequences of not conducting a fair trial.

V. INNOCENCE

When the calendar pages show the year of 2002, the course of events was changed entirely. The actual perpetrator of the Central Park Jogger Case is revealed when a prisoner named Matias Reyes confessed that he was the one who raped Central Park Jogger Trisha Meili during his trial for another crime, and the whole society eventually realized that the Central Park Five were wrongfully imprisoned¹³.

The society and media, which played a significant role in creating a perception of guilt towards the Central Park Five within the legal system, culminating in the Central Park Five receiving lengthy jail sentences after a trial that seemed to be only a formality, will now start the exoneration process that these young people earned years ago.

At the end of 13 years spent as so-called criminals under enormous pressure from both the state and society, the United States compensated the five wrongfully accused youths with 40 million dollars¹⁴. Justice has

bütün delillerin bu beş gencin suçsuzluğu ispatlar nitelikte olmasına rağmen, talihsiz beş genç hakkında 13 ila 16 yıl arasında hapis cezasına hükmedilir.

C. Hapisten Sonraki Süreç

İlk derece yargılamasının tamamlanması üzerine başlayan şartlı tahliye duruşmalarında Central Park Beşlisi, şartlı tahliye edilme tekliflerine karşı çıkarlar ve suçlu kendilerinin işlemediklerini söyleyerek adalet mücadelelerini hapiste kalma pahasına asla bırakmazlar.

Bu beş gençten, aldıkları hapis cezalarını tamamlayarak dışarı çıkanlar, iş bulmakta çok zorlanır, karşılıklarına çıkan işler ise çalışılmayacak derecede kötü şartlar sunan işler olur. Ceza sürelerini tamamlamış olsalar da toplum, devletin onlara hükmettiği cezadan çok daha fazlasını bu beş gence keser. Bütün olayların kaynağının haksız yargılamanın sonucunda gerçekleştiğini hatırlatmakta fayda vardır. Central Park Beşlisi'nin başına gelen talihsiz olaylar, yargılamanın adil bir şekilde yürütülmemesinin ne denli sonuçlara yol açabileceği hususundaki en büyük örneklerden birisini teşkil etmektedir.

V. MASUMİYET

Takvim yaprakları 2002'yi gösterdiğinde, olayların seyri yüz seksen derece değişir. Başka bir suçtan dolayı yargılandığı esnada Matias Reyes isimli bir mahkûmun, Central Park Koşucusu Trisha Meili'ye tecavüz eden kişinin kendisi olduğunu itiraf etmesiyle Central Park Koşucusu Davası'nın gerçek suçlusu ortaya çıkar ve böylece Central Park Beşlisi'nin suçsuz yere hapis yattığı, tüm toplum tarafından anlaşılmış olur¹³.

Henüz yargılamanın ilk aşamasından itibaren yargıya suçlu oldukları algısını vererek adalet formaliteden yargılama yürütülmesinde ve dolayısıyla Central Park Beşlisi'ne uzun yıllar hapis cezası verilmesinde önemli rolere sahip olan toplum ve medya nezdinde bu sefer gençlerin yıllar önce hak ettiği aklanma süreci başlar.

Masum oldukları halde hem devletin hem toplumun çok büyük baskısı altında sözde suçlu olarak geçirilen 13 yıl sonunda ABD, haksız yere suçlanan bu beş genç için 40 milyon Dolarlık tazminat öder¹⁴. Adalet çok geç

been served, even if it was late. The punishment on the young people is revoked after many years, however, the marvelous words of Orhan Ghazi, the second sultan of the Ottoman Empire, springs to mind: "The worst of justice is that which is delayed. Even if the final judgement is right, delayed justice is cruelty"¹⁵. For, "Delayed justice is not justice"¹⁶. The Central Park Five have lost their dreams and childhood after years spent suffering under injustice. Things will never be the same for them again. Because, the "unjust judgement" has stolen all the dreams of these five young people.

VI. WHERE IS THE CENTRAL PARK FIVE TODAY?

The victims of the Central Park Jogger Case, the Central Park Five, lived the remainder of their free lives in difficulty similar to the hardships they had during the trial and imprisonment. So, what are the Central Park Five doing now?

Korey Wise continues to live in New York City after his release from prison, speaking and advocating for criminal justice reform. In 2015, he donated \$190,000 to the Innocence Project's program at the University of Colorado. The Innocence Project was subsequently renamed the "Korey Wise Innocence Project" in his honor¹⁷. Korey Wise runs the Innocence Project, speaking about his experiences at various events¹⁸.

de olsa yerini bulmuştur. Gençler üzerindeki ceza çok uzun yıllar sonra kaldırılır, ancak akıllara Osmanlı Devleti'nin ikinci padişahı Orhan Gazi'nin muhteşem sözü gelir: "Adaletin en kötüsü geç tecelli edenidir. Sonunda hüküm isabetli olsa da geciken adalet zulümdür"¹⁵. Zira "Geciken adalet, adalet değildir"¹⁶. Central Park Beşlisi haksızlıklar altında geçirilen yılların ardından hayallerini ve çocukluklarını kaybetmişlerdir. Hiçbir şey onlar için bir daha asla eskisi gibi olmayacaktır. Çünkü "adaletsiz yargı" bu beş gencin tüm hayallerini çalmıştır.

VI. CENTRAL PARK BEŞLİSİ BUGÜN NEREDE?

Central Park Koşucusu Davası'nın yargı kurbanları olan Central Park Beşlisi'nin hayatlarının geri kalanında özgür olarak geçirdikleri süre de en az yargılanmaları ve hapis süreçleri kadar zorlu geçmiştir. Peki Central Park Beşlisi, şu anda neler yapmaktadır?

Korey Wise; hapisten çıktıktan sonra New York'ta yaşamaya devam ederek konuşmacı ve ceza adaleti reformu savunucusu olarak faaliyet göstermektedir. 2015 yılında Masumiyet Projesi'nin Colorado Üniversitesi'ndeki bölümüne 190.000 dolar bağışta bulunmuştur. Sonrasında, Masumiyet Projesi'nin adı onun onuruna "Korey Wise Masumiyet Projesi" olarak değiştirilmiştir¹⁷. Korey Wise, çeşitli etkinliklerde deneyimleri hakkında konuşarak Masumiyet Projesi'ni yürütmektedir¹⁸.

DİPNOT

¹³ "Korey Wise - Time Served: 12 years", <https://innocenceproject.org/cases/korey-wise/> Erişim: 29.04.2023.

¹⁴ Ray Sanchez/ Allie Malloy, New York City comptroller approves \$40 million settlement for Central Park Five, 27 June 2014 <https://edition.cnn.com/2014/06/26/justice/new-york-central-park-five-settle/index.html> Access: 29.04.2023.

¹⁵ Kevser Ceylan Koca, Osmanlı Hukuk Sisteminde Kadılık Kurumu, Ankara 2019, p. 57.

¹⁶ Mustafa Özen, Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler, Ankara 2022, s. 101.

¹⁷ Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Erişim: 29.04.2023.

¹⁸ Korey Wise Innocence Project, <https://www.colorado.edu/law/academics/public-service/korey-wise-innocence-project> Erişim: 29.04.2023.

FOOTNOTE

¹³ "Korey Wise - Time Served: 12 years", <https://innocenceproject.org/cases/korey-wise/> Access: 11.06.2023.

¹⁴ Ray Sanchez/ Allie Malloy, New York City comptroller approves \$40 million settlement for Central Park Five, 27 June 2014 <https://edition.cnn.com/2014/06/26/justice/new-york-central-park-five-settle/index.html> Access: 11.06.2023.

¹⁵ Kevser Ceylan Koca, Osmanlı Hukuk Sisteminde Kadılık Kurumu, Ankara 2019, p. 57.

¹⁶ Mustafa Özen, Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler, Ankara 2022, p. 101.

¹⁷ Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Access: 11.06.2023.

¹⁸ Korey Wise Innocence Project, <https://www.colorado.edu/law/academics/public-service/korey-wise-innocence-project> Access: 11.06.2023.

PART 16

Kevin Richardson lives in New Jersey with his wife and two daughters, works as an advocate for criminal justice reform, and has spoken about his experiences at various events¹⁹.

Yusef Salaam has been working as a criminal justice advocate since his release from prison²⁰.

Raymond Santana Jr. became a businessman, founded his own clothing brand Park Madison and promoted When They See Us²¹.

Antron McCray is married and has six children. He lives with his family in Atlanta, Georgia²². At the time When They See Us was aired, he spoke to The New York Times that he still struggles to bear the great load that society and poor judgment placed on him, using the words "I'm damaged, you know? I know I need help. But I feel like I'm too old to get help now. I'm 45 years old, so I'm just focused on my kids. I'm not saying it's the right thing to do. I just stay busy. I stay in the gym. I ride my motorcycle. But it eats me up every day. Eats me alive. My wife is trying to get me help but I keep refusing. That's just where I'm at right now. I don't know what to do"²³.

FOOTNOTE

19 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Access: 11.06.2023.

20 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Access: 11.06.2023.

21 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Access: 11.06.2023.

22 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Access: 11.06.2023.

23 The Central Park Five: "We Were Just Baby Boys", <https://www.nytimes.com/2019/05/30/arts/television/when-they-see-us.html> Access: 11.06.2023.

24 Assembly of Criminal Chambers of the Court of Cassation, D: 25.06.2019, 2017/8-753.

Kevin Richardson; eşi ve iki kızıyla birlikte New Jersey'de yaşamakta, ceza adaleti reformunun savunucusu olarak çalışmakta ve çeşitli etkinliklerde deneyimleri hakkında konuşmaktadır¹⁹.

Yusef Salaam, serbest bırakıldığından beri ceza adaleti savunucusu olarak çalışmaktadır²⁰.

Raymond Santana Jr., iş insanı olmuş, kendi giyim markası Park Madison'ı kurmuş ve When They See Us'ın tanıtımını yapmıştır²¹.

Antron McCray; evli ve altı çocuk babasıdır. Atlanta, Georgia'da ailesiyle birlikte yaşamaktadır²². When They See Us dizisi yayınlandığı zaman The New York Times'a "Hasarlıyım, biliyor musun? Yardıma ihtiyacım olduğunu biliyorum. Ama artık yardım almak için çok yaşlıyım gibi hissediyorum... Ama bu beni her gün yiyip bitiriyor. Beni canlı canlı yiyor. Karım bana yardım bulmaya çalışıyor ama ben reddediyorum. Şu anda bulunduğum nokta bu. Ne yapacağımı bilmiyorum."²³ ifadelerini kullanarak toplumun ve kötü yargının kendisine atfettiği bu ağır yükü taşımakta hâlen çok zorlandığını dile getirmişti.

VII. SONUÇ

Toplumunu sarsan ve travmaya sürükleyen olaylarda adil kalmak ve adaleti muhafaza etmek çok önemlidir. Türk Hukuku'na bakacak olursak, Yargıtay Ceza Genel Kurulu 2019 tarihli bir kararında, işkence suçu ile korunan hukuki değerinin öncelikle insan onuru olduğunu, kamu görevlisinin bir kişiye karşı insan onuru ile bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine neden olan davranışların işkence suçu teşkil ettiğini belirtmiştir²⁴. Dolayısıyla, polislerin çocukları yoğun fiziksel ve psikolojik şiddet altında sorgulaması, polisler bakımından işkence suçunu meydana getirmektedir. Ceza muhakemesi ve insan hakları hukukunun adil yargılanma, silahların eşitliği, işkence ve kötü muamele yasağı gibi başlıca ilkelere ihlal edilmesi durumunda, tıpkı Central Park Koşucusu Davası'ndaki beş genç gibi yeni mağdurlar yaratma riskiyle karşı karşıya kalınabilmesi riski oldukça mümkündür. Bu sebeple, hukukun yerleşik kuralları her ne şart altında olursa olsun ceza muhakemesi ve insan haklarının temel ilkeleri terk edilmemelidir. Dolayısıyla yargı, kendisini toplumsal travma yaratan olaylardan ve baskılardan soyutlamalı; sağ duyu ile hareket etmeli ve

should act with common sense and be able to decide objectively without succumbing to manipulation. The judgement should never be overshadowed by the social status, religion, language and racial differences of people. The investigation and prosecution stages must be conducted with composure by the authorities, without falling into injustice.

BIBLIOGRAPHY

Awards & Nominations, <https://www.emmys.com/shows/when-they-see-us>

BUSTLE - <https://www.bustle.com/p/how-old-were-the-central-park-5-boys-when-they-were-convicted-the-subjects-of-when-they-see-us-were-just-teenagers-17927878>.

CLARETTA BELLAMY, "Exonerated Central Park Five Member Mocks Trump with Ad of his Own After Indictment", 5 Apr 2023, <https://www.nbcnews.com/news/nbcblk/exonerated-central-park-five-member-mocks-trump-ad-indictment-rcna78389>.

ÇİĞDEM SUBAŞI, "When They See Us: Central Park Beşlisi" <https://adba.tv/okunmali/when-they-see-us/>.

ERTUĞRUL ÜNAL, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Ankara 2021.

IMDb - <https://www.imdb.com/title/tt7137906/>.

INNOCENT PROJECT - <https://innocenceproject.org/cases/korey-wise/>.

KEVSER CEYLAN KOCA, Osmanlı Hukuk Sisteminde Kadılık Kurumu, Ankara 2019.

Korey Wise Innocence Project, <https://www.colorado.edu/law/academics/public-service/korey-wise-innocence-project>.

MUSTAFA ÖZEN, Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler, Ankara 2022.

NUR CENTEL/ HAMİDE ZAFER, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18th Edition, İstanbul 2020.

RAY SANCHEZ/ ALLIE MALLOY, New York City comptroller approves \$40 million settlement for Central Park Five, 27 June 2014 <https://edition.cnn.com/2014/06/26/justice/new-york-central-park-five-settle/index.html>.

The Central Park Five: "We Were Just Baby Boys", <https://www.nytimes.com/2019/05/30/arts/television/when-they-see-us.html>.

TUĞBA BAYRAKTAR/ UFUK RAMAZAN ÇAKMAK, İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2022.

When They See Us Dizisi Hakkında Bilinmesi Gerekenler, <https://www.neoldu.com/when-they-see-us-dizi-incelemesi-39232h.htm>.

Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/>.

dolduruşa gelmeden objektif biçimde karar verebilmelidir. İnsanların sosyal durumları, din, dil ve ırk farklılıkları gibi hususlardan ötürü yargılamaya asla gölge düşürülmemelidir. Soruşturma ve kovuşturma aşamaları, adaletsizliğe sürüklenmeden yetkililer tarafından şoukkanlılıkla yürütülmelidir.

KAYNAKÇA

Awards & Nominations, <https://www.emmys.com/shows/when-they-see-us>.

BUSTLE - <https://www.bustle.com/p/how-old-were-the-central-park-5-boys-when-they-were-convicted-the-subjects-of-when-they-see-us-were-just-teenagers-17927878>.

CLARETTA BELLAMY, "Exonerated Central Park Five Member Mocks Trump with Ad of his Own After Indictment", 5 Apr 2023, <https://www.nbcnews.com/news/nbcblk/exonerated-central-park-five-member-mocks-trump-ad-indictment-rcna78389>.

ÇİĞDEM SUBAŞI, "When They See Us: Central Park Beşlisi" <https://adba.tv/okunmali/when-they-see-us/>.

ERTUĞRUL ÜNAL, Ceza Muhakemesi Hukukunda Silahların Eşitliği İlkesi, Ankara 2021.

IMDb - <https://www.imdb.com/title/tt7137906/>.

INNOCENT PROJECT - <https://innocenceproject.org/cases/korey-wise/>.

KEVSER CEYLAN KOCA, Osmanlı Hukuk Sisteminde Kadılık Kurumu, Ankara 2019.

Korey Wise Innocence Project, <https://www.colorado.edu/law/academics/public-service/korey-wise-innocence-project>.

MUSTAFA ÖZEN, Ceza Muhakemesi Hukuku Temel Bilgiler, Ankara 2022.

NUR CENTEL/ HAMİDE ZAFER, Ceza Muhakemesi Hukuku, 18. Baskı, İstanbul 2020.

RAY SANCHEZ/ ALLIE MALLOY, New York City comptroller approves \$40 million settlement for Central Park Five, 27 June 2014 <https://edition.cnn.com/2014/06/26/justice/new-york-central-park-five-settle/index.html>.

The Central Park Five: "We Were Just Baby Boys", <https://www.nytimes.com/2019/05/30/arts/television/when-they-see-us.html>.

TUĞBA BAYRAKTAR/ UFUK RAMAZAN ÇAKMAK, İnsan Hakları Hukuku, Ankara 2022.

When They See Us Dizisi Hakkında Bilinmesi Gerekenler, <https://www.neoldu.com/when-they-see-us-dizi-incelemesi-39232h.htm>.

Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/>.

DİPNOT

19 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Erişim: 29.04.2023.

20 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Erişim: 29.04.2023.

21 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Erişim: 29.04.2023.

22 Where Are the Central Park Five Now? What to Know After Watching "When They See Us", <https://www.goodhousekeeping.com/life/entertainment/a27820212/central-park-five-now/> Erişim: 29.04.2023.

23 The Central Park Five: "We Were Just Baby Boys", <https://www.nytimes.com/2019/05/30/arts/television/when-they-see-us.html> Erişim: 29.04.2023.

24 Yargıtay CGK, E. 2017/8-753 K. 2019/497 T. 25.06.2019.